ANS-ORT-01 · ETKİNLİK 1

Tanığın Gücü: Üç Son

Aynı olayın üç farklı sonu: sessiz kalan, gülen ve destek olan tanık

Etkinlik Adı	Tanığın Gücü: Üç Son (ANS-ORT-01)
Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişisel Güvenliğini Sağlama
Kazanım	7. Sınıf · 23 — Zorbalıkla baş etme yollarını kullanır.
Sınıf Düzeyi	7. sınıf (tüm ortaokul sınıflarına uyarlanabilir)
Süre	40 dk (bir ders saati)
Araç-Gereçler	• Çalışma Kâğıdı 1: Hikâye ve üç son kartı (her gruba bir kopya, kartlar kesilmiş) • Çalışma Kâğıdı 2: Benim Baş Etme Planım (her öğrenciye bir kopya) • Tahta ve tahta kalemi
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	• Çalışma kâğıtlarını çoğaltın; son kartlarını kesin. • Tahtaya konunun tanımını yazın: "Akran nezaketi; arkadaşlarımıza yüz yüze ve çevrim içi ortamda değer verdiğimizi küçük davranışlarla göstermektir. Siber zorbalık ise dijital araçlarla (mesaj, sosyal medya, oyun, grup sohbeti) bir kişiye tekrarlayan ve kasıtlı biçimde zarar verilmesidir: alay etme, dışlama, utandırıcı paylaşım, tehdit, kimliğe bürünme." • Tahtaya zorbalık türlerini yazın: FİZİKSEL · SÖZEL · İLİŞKİSEL · SİBER. • Tahtayı iki sütuna ayırmaya hazırlanın: "Zorbalığa uğrarsam" ve "Tanık olursam".
Süreç (Uygulama Basamakları)	1. **Giriş (5 dk).** Zorbalığın türlerini örneklerle kısaca açıklayın ve zorbalığın üç ölçütünü hatırlatın: tekrarlama, kasıt, güç dengesizliği. Sorun: "Zorbalığı gören ama içinde olmayan kişiye ne denir?" Tanık kavramını tanımlayın. 2. **Hikâye (5 dk).** Çalışma Kâğıdı 1'deki hikâyeyi yüksek sesle okuyun. Hikâyede hangi zorbalık türlerinin olduğunu sorun (sözel ve siber). 3. **Üç son (12 dk).** Sınıfı dörder ya da beşer kişilik gruplara ayırın ve her gruba bir son kartı verin (aynı son birden fazla gruba verilebilir). Gruplar "Bir hafta sonra" neler olduğunu yeni öğrenci, lakap takanlar ve tanık açısından yazar; bir dakikalık bir okuma ya da canlandırma hazırlar. 4. **Paylaşım (10 dk).** Sonları sırayla dinleyin: önce Son 1, sonra Son 2, en son Son 3. Sorular: "Sonları farklı kılan neydi?", "Tanığın küçük bir davranışı neyi değiştirdi?", "Destek olmak için ne cesaret gerekti?" 5. **Baş etme yolları (6 dk).** Tahtadaki iki sütunu sınıfla birlikte doldurun. Zorbalığa uğrarsam: Dur (yanıt verme), Kaydet (ekran görüntüsü al, engelle, bildir), Söyle (güvendiğin bir yetişkine anlat), yalnız kalma. Tanık olursam: gülme ve yayma, zarar görene destek ol, net ve saygılı bir

	cümle kur, yetişkine söyle. Öğrenciler Çalışma Kâğıdı 2'yi doldurur. 6. **Kapanış (2 dk).** Şu mesajla bitirin: "Tanık olma, destek ol. Yardım istemek güçtür."
Kazanımın Değerlendirilmesi	• Grup çalışmalarında öğrencilerin tanığın davranışının olayın sonucunu nasıl değiştirdiğini açıklayabildiği gözlenir. • Çalışma Kâğıdı 2'de öğrencilerin hem zarar gören hem de tanık rolü için en az iki uygun baş etme yolu yazıp yazmadığı incelenir (kâğıt isteğe bağlı paylaşılır). • Kapanışta sınıfa sorulur: "Bu hafta bir zorbalığa tanık olursan ilk ne yaparsın?"
Uygulayıcıya Not	• Hikâyedeki kişiler hayalîdir; öğrencilerden sınıftaki gerçek kişilerle eşleştirme yapmamaları istenir. • Lakap takan öğrenciler damgalanmaz; davranış ile kişi ayrılır. Son 3'te lakap takanların zararı nasıl onarabileceği de konuşulabilir. • Destek olmanın güvenli yolları vurgulanır: Tanık kendini tehlikeye atmaz, gerekirse doğrudan bir yetişkine başvurur. • Engelleme ve bildirme adımları belirli bir uygulamaya bağlanmadan anlatılır. • Etkinlik sırasında ya da sonrasında bir öğrencinin risk altında olabileceğini fark ederseniz öğrenciyi sınıf önünde sorgulamayın; okul rehberlik servisi ve okul idaresiyle iş birliği yaparak kurum prosedürünü izleyin.
Çalışma Kâğıdı	Çalışma Kâğıdı 1: Hikâye ve Üç Son · Çalışma Kâğıdı 2: Benim Baş Etme Planım (sonraki sayfalarda)

ÇALIŞMA KÂĞIDI 1 · ANS-ORT-01

Hikâye ve Üç Son

Hikâyedeki kişiler hayalîdir.

Hikâye

Sınıfa yeni gelen bir öğrenci, beden eğitimi dersinde topu kaçırır. Birkaç öğrenci gülerek ona bir lakap takar. Akşam aynı lakap, sınıfın grup sohbetinde bir çıkartmayla paylaşılır. Ertesi gün koridorda lakap yeniden söylenir; yeni öğrenci başını öne eğip hızla uzaklaşır. Sen de oradasın ve her şeyi görüyorsun.

Son 1

Sessiz kalan tanık: Hiçbir şey söylemezsin, grup sohbetini de sessize alırsın. Bir hafta sonra ne olur?

Son 2

Gülen tanık: Sen de gülersin ve çıkartmaya bir gülme emojisi eklersin. Bir hafta sonra ne olur?

Son 3

Destek olan tanık: Yeni öğrencinin yanına gidip "Yanındayım" dersin, gruba "Bu hoş değil" yazarsın ve öğretmenine anlatırsın. Bir hafta sonra ne olur?

Bir hafta sonra… (grubunuzun yazdığı son)

ÇALIŞMA KÂĞIDI 2 · ANS-ORT-01

Benim Baş Etme Planım

Bu kâğıt sana aittir. İstersen yalnızca seçtiğin bölümü paylaşabilirsin.

Zorbalığa uğrarsam…	Tanık olursam…
Dur:	**Yaymam:**
Kaydet:	**Destek olurum:**
Söyle:	**Net ve saygılı cümlem:**
Yalnız kalmam:	**Söylerim:**

Okulda başvurabileceğim yetişkinler (rol yazman yeterli):

Hatırla: Tanık olma, destek ol.